

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta „ „ 13.—
za četrt leta „ „ 6-50
za en mesec „ „ 2-20

V upravnishvu:

za celo leto naprej K 20.—
za pol leta „ „ 10.—
za četrt leta „ „ 5.—
za en mesec „ „ 1-70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona štev. 74.

SLOVENEČ

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona štev. 188.

Inserati:

Enostop. petlivrsta (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 „
za trikrat 9 „
za več ko trikrat . . . 8 „
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Šentjanška železnica.

Z Dunaja nam poročajo: V soboto je pod predsedstvom sek. načelnika dr. Fořta v železniškem ministrstvu zborovala komisija, da izreče svoje mnenje glede tarifov, ki naj bi jih železniško ministrstvo določilo za prevoz premoga iz Št. Janža po dolenski železnici. V komisiji so zastopali kranjski deželni odbor poslanec Povše, stolno mesto Ljubljano poslanec Plantan, upr. odbor dolenskih železnic baron Schwegel, glavni ravnatelj Palmer in dvorni svetnik Konta, kmetijsko ministrstvo višji rudniški svetnik iz poljedelskega ministrstva in rudniški komisar ljubljanski Horjak. Gospod Povše je kot zastopnik dežele naglašal, da je to vprašanje velikega pomena ne le za občine Trebnje, Mirna, Mokronog, Št. Janž in okolico, marveč za celo deželo, ki je prevzela obveznost za obrestovanje prioritentnih glavinskih delnic dolenskih železnic za 15 milijonov kron. V istini je morala dežela to obveznost še vršiti, ko je tekom prvih let izplačala nekaj sto tisoč kron v pokritje primanjkljaja. Razmere so se izboljšale vsled raztočnega prometa in uspešne uprave. Zadnja leta deželi ni teba doplačevati in upravni svet je deželi celo povrnil predplačilo z obrestmi vred. Ni pa izključeno, da utegnejo zopet nastati razmere, bi dežela morala vsled obveznosti prevzeti doplačila. Zato mora biti skrb deželnega zastopa, da se vse stori, kar mora zvišati rentabiliteto dolenskih železnic. Ako se torej zgradi stranska proga, ki bi omogočila in pospeševala izvoz premoga iz premogovnikov pri Št. Janžu, bi se s tem pomnožil promet na glavni dolenski železnici, obenem pa povišali letni dohodki. Tako bi bilo mogoče obrestovati ne le prioritene, ampak tudi ostale glavinske delnice. To je razlog, ki sili deželni zastop, da priporoča in podpira gradnjo železnice od Trebnjega do Št. Janža. Pa tudi sploh je na korist deželi, da se odpro zakladi premoga v Št. Janžu. Mnogo premoga je v deželi, in vendar so bile zadnje zimo cene premoga jako visoke, osobito v Ljubljani in tovarnah. Posredno bi torej pospeševali tudi razvoj obrta in industrije. Da pa se omogoči gradnja označene železnice, je treba, da se določijo za izvoz šentjanškega premoga kolikor mogoče nizki tarifi, da se izplača delo in pospeši izvoz. Zastopnik lastnikov premogovnikov pri Št. Janžu je izrazil željo, naj bi se za šentjanški premog določili enaki tarifi, kakor za kočevski. Baron Schwegel je kot predsednik upravnega sveta dolenskih železnic izjavil, da bode upravni svet podpiral to podjetje, ako vidi zagotovljen uspeh; dvomi pa, da bi že sedaj to podjetje bilo dovolj zagotovljeno in dajalo zadostno poroštvo. Višji rudniški komisar je izrekel sodbo, da je okoli Št. Janža nad 300 milijonov meterskih stotov premoga. Zastopnik ljubljanskega mesta je opozarjal na priporočal to podjetje, ki bi pospešilo izvoz premoga in kranjski deželi nudilo dovolj kuriva za domačo rabo in razvoj industrije. Zastopnik ljubljanskega mesta je opozarjal na izredno draginjo premoga v Ljubljani. Nato je predsednik dr. Fořt izjavil: Iz razprave se razvidi, da bi bilo v veliko korist deželi kranjski, ako se zgradi železnica. Zato hoče železniško ministrstvo pospeševati to vprašanje. Določen strokovnjak bode predložil svoje mnenje o premogovnikih v Št. Janžu deželnemu odboru v presojo. Iz ministrstva odpisani inženier bode na spomlad izgotovil natančni načrt za to progo. Ko bode tako sestavljen natančni proračun, bode železniško ministrstvo določilo tudi tarife. Za sedaj naj bi se morda tarifi za šentjanški premog znizali vsaj na 28 vinarjev od meterskega stota. — Vprašanje je torej v dobrem tiru. Upamo, da se tudi ugodno reši.

Afera Prosenc - Hribar.

(Poročilo izpred okrajnega sodišča.)

O zaupnosti.

Dr. Triller takoj ob začetku sobotne obravnave predlaga, naj se zaslisi dr. Tavčar o znanih dogodkih v klubu, ko je hotel poravnati spor med županom in Prosencem. Sodnik ugodni temu predlogu. Nato se prebere predlog župana Hribarja, naj se še enkrat zaslisi dr. Leskovar, ali je bil pogovor pri dr. Vodušku zaupljiv ali ne.

Dr. Eger se izjavi proti predlogu, češ da se je to govorilo med kolegi, in je torej zaupno.

Dr. Hribar: Vedno se sklicuje na to, da je bil pogovor zaupen in se tudi še bo, zato naj se zaslisi dr. Leskovar.

Sodnik sklene, da se dr. Leskovar zaslisi. Priča dr. Leskovar izjavi, da se ob njegovi navzočnosti ni govorilo o zaupnosti. Samoobsedi je umevno, da se pogovor ni mogel smatrati za zaupnega, ker on ni samostojen odvetnik ter je moral vse poročati svojemu šefu. Zato je prosil, naj se ga še enkrat zaslisi, da izpove, da pogovor ni bil zaupen, ker bi se mu morda utegnulo kaj očitati.

Dr. Eger se čudi, da se je dr. Leskovarju potrebno zdelo, zopet se dati zaslišati.

Dr. Hribar konstatira, da se je dr. Leskovar moral dati zaslišati, da bi ga ne smatrali za demuncijanta. Pogovor ni bil zaupen. Nato pripoveduje g. dr. Hribar, kako je Prosenc na cesti dal ustaviti lijakarja, ko je srečal dr. Leskovarja in . . .

Priča dr. Leskovar: To pa mi rest! (Bučen smeh.)

Dr. Hribar: No, tako nekako je bilo. (Smeh.)

Dr. Tavčar priča.

Priča dr. Tavčar je h klubovi seji prišel prepoznati, da bi slišal županova izvajanja. Stvar pa ga je zanimala. Že en mesec poprej, predno se je vršil v klubu ta posvet, je nekaj slišal od svojega koncipijenta dr. Konrada Voduška. Ko je nekoč prišel priča z Dunaja, ga je dr. Vodušek prašal, če že ve najnovejše, namreč, da Prosenc Hribarja dolži, da je krivo pričal, da ima Prosenc zato že pismene dokaze, da bo stopil predenji in zahteval, naj odloži županstvo. Na to pa ni dosti dal. Ko pa je prišla omenjena notica v »Slovenec«, ga je zelo razburila. Ko je torej prišel v klub, je bila stvar že v polnem teku. Kako sta svoje stališče razjasnjevala Prosenc in Hribar, ne ve, ker je prišel prepozno. A od Prosenca je dobil vtis, da lahko nekaj dokaže, kaj seveda naj dokaže, ni vedel. Prosenc je zahteval dva moža, ki naj preiščeta stvar, a to je bilo nepotrebno, ker nihče, vsaj jaz ne, pravi priča, ne bi bil prevzel razsodništva. Jaz sem stal na stališču, da mora izstopiti iz kluba, kdor županu kaj takega vrže v obraz. Zato sem rekel Prosencu: »Kar lepo klubuk vzemi, pa pojdi!« Prosenc je klubuk res vzel in rekel: »Sedaj pa imajte posledice vi!« O izključitvi sklepali niso, ker se samoobsedi razumne, da za oba ni prostora v klubu.

Dr. Eger: Ste li slišali, da je g. Prosenc povdarjal, da se je župan le motil, vi pa ste rekli: Župan se ne more zmotiti.

Priča dr. Tavčar: Obema sem bil pravičen. O Prosencu vem, da je precej klepetav, o županu pa, da je prav nagle jeze. Imel sem vtis, da ima Prosenc hude reči v žepu in hoteli smo ga pripraviti od tega, da bi te reči izpusil iz žepa.

Prosenc: Priča, nisi li rekel: Zmota je ne na županovi, ampak na Tvoji strani?

Priča dr. Tavčar: Tega ne vem, kako sem rekel, a to še danes mislim, da si se zmotil.

Izpoved župana Hribarja.

Župan Hribar razburjen priše ter obširno opisuje svoje razmerje do Prosenca glede radeške graščine. Že poprej se je zanimal za to graščino, a je ni kupil. Nekega dne pa je prišel v njegovo pisarno Prosenc in mu rekel, da je edino njemu naprodaj radeška graščina ter izrazil željo, da bi župan pristopil k njemu v družbo, da bi skupaj kupila graščino. Prosenc je pripovedoval, da ima še dosti kompanjonov, med njimi dr. Hudnika, a da bi rajši deloval z županom. Meni pa se je zdelo, da dr. Hudnik ponudbe ni hotel sprejeti, ker mi je znano, da Prosenc rad veliko govori, kar pa se ne sme preveč na tehtnico polagati. Pristopil je h kompaniji. Parceliral je večinoma vse Prosenc sam, ker je tega posla bolj vajen, in prodajal na drobno. Prodala sta na tak način veliko in preostajal

jima je le še savski revir in grad. Za ta svet se je zanimal tudi neki Grebenc, ki je stopil z njim v dogovor po oskrbniku županu. Če je Grebenc poprej prišel kaj k meni, se danes ne morem spomniti; mogoče, da je prišel, a jaz se ne spominjam, ker takih podrobnosti človek ne more ohraniti v spominu. Iz pismem pa sklepam, da mi to ni iz spomina ušlo in da ni bil pri meni pred sklenjeno pogodbo. Iz Grebenčevega pisma je tudi šele doznal, da je Prosenc Grebencu obljubil posojilo. Da bi mu o tem kaj pripovedoval Prosenc, se ne spominjam, pač pa se dobro spominjam, da mu je pozneje pravil Grebenc, da mu je Prosenc obljubil posojilo. Morda bi se dalo iz pismem, ki mu jih je pisal Prosenc, kaj bolj natančnega dognati, a ta pisma, sploh vso tozadevno korespondenco, je izročil Prosencu, ker mu je vse zaupal. Tako ima torej danes Prosenc v rokah vsa pisma, on pa nič. Znano civilno pravdo bi bil Prosenc izgubil tudi brez mojega pričevanja. Tožbo proti Prosencu je vložil šele potem, ko je že cela Ljubljana o tem govorila. Do svojega 53. leta, dokler s Prosencem ni bil v zvezi, ni imel opraviti s sodiščem. Nato povdarja, da bi se bil nanj Grebenc gotovo najprvo obrnil, ker je do njega imel, kakor tudi drugi Radečani, največ zaupanja, kar pa se o Prosencu ne more trditi.

Dr. Eger: Tega nihče ne trdi, da se je obljubilo. Gre se le za to, ali ste vi res rekli, da neveste, da se je posojilo dovolilo. — Iz besed, ki jih je pisal Grebenc: »Preskrbite mi posojilo, drugače nisem kupec!« bi bilo jako čudno, ko bi Prosenca o tem ne bili prašali, predno ste mu rekli, naj gre z Grebencem pogodbo delati.

Župan: V megli se spominjam, a tega ne trdim pod prisego, da mi je Prosenc rekel: »Jaz preskrbim posojilo!«

Dr. Eger: Gre se za to, če vam je bilo Grebenčovo pismo znano.

Župan: To mi je moralo biti znano. Potrjujem pa, da me Prosenc ni nikdar prašal, če sme obljubiti posojilo.

Na vprašanje pravi župan, da se je pismo, v katerem piše Prosencu: »Rad Te pooblašam za vse nadaljne korake«, nanašalo na Prusnik; ravno tako izjavi župan na vprašanje, da je bilo omenjeno Grebenčovo pismo v njegovi roki, ko je poslal Prosenca v Radeče. Ne spominja pa se, da bi mu bil sodnik v oni civilni pravdi pokazal to pismo.

Dr. Eger: Iz tega torej res sledi, da izjava objektivno ni bila popolnoma pravilna. Ali je mogoče, da bi bili govorili z Grebencem pred pogodbo?

Župan: Se ne spominjam!

O posojilu v »kmetijski posojilnici« pravi župan: Da bi bil rekel, da ne reflektujem na posojilo, ni res. Reflektoval nisem le nato, da bi posojilo moralo biti ravno pri »Km. pos.« Prošnjo za posojilo sva s Prosencem podpisala in vložila s prošnjami drugih upnikov. Ko sva se ločila je Prosenc dobil denar, jaz pa savski revir, s katerim imam le težave in stroške. Prosenc pa je pri tej kupčiji dobil 75.000 K. — Čudi se zakaj Grebencu ni bilo dovoljeno posojilo.

Dr. Eger: Saj ga je res dobil!

Dr. Triller (županu): Saj tega ti ne moreš vedeti.

Sodnik: Ste li pripravljeni, gospod župan, odstopiti od tožbe, ako da g. Prosenc častno izjavo?

Župan: Ne! Tega ne morem! Prosenc je raztrosil o meni po mestu te stvari zoper mojo čast, kar jaz na svojem izpostavljenem mestu kot župan ne morem pustiti. Gospod sodnik! Ali mi je ljubši človek, ki me napada iz zasede, ali pa človek, ki mi potisne v roke revolver in mi reče: Ustrelj se! Čast je moje življenje! (V klopi za poslušalce sedeča gospa soproga županova zaihti.)

Boj za Grebenca. — Razprava se zopet preloži.

Sedaj bi imel biti zaslišan Grebenc. Ker ga pa vklub brzojavne povabilu ni, predlaga dr. Triller, naj se ga ne zaslisi, ker je zadeva že itak dovolj jasna.

Dr. Eger: Ravno sedaj je zadeva še bolj nejasna. Vekrat zaslišan je rekel župan, da se ne spominja, da bi bil pred pogodbo z Grebencem govoril, sedaj pa je izjavil, da je mogoče. Zato je potreba, da Grebenc razjasni zadevo.

Dr. Triller protestira proti temu, da bi se Grebenc zaslišal, ker ni potrebe. To je le zavlačevanje.

Dr. Eger: Ga bo pa druga inštanca zaslišala.

Dr. Triller: Naj ga pa, a tu ga ni treba!

Dr. Hribar konstatira, da je tudi on bil zato, da se Grebenc zaslisi in je šel na roko nasprotni stranki. On sam je iz lastnega žepa plačal brzojavko na Grebenca in ne nasprotna stranka. (Smeh.)

Dr. Eger: Gospod doktor, pa bi mi bili vendar povedali, da ste imeli tak izdatek; bil bi ga Vam drage volje povrnil. (Smeh.) To vendar ne gre take reči spravljati v plaidoyer. (Smeh.)

Dr. Eger prosi, naj se konstatira, da on ni obljubil, da ne bo predložil dokazov o županovi verodostojnosti, kakor je poročal »Slovenec«.

Nato se prebero akti iz Laškega trga. Župan Hribar je tožil Grebenca radi razžaljenja časti; ker mu je ta očital, da ga je zapeljal v nesrečo. Ker pa je Grebenc podal častno izjavo, je Hribar umaknil tožbo.

Obtoženi Prosenc nato izjavi, da je na vsak način potrebno, zaslišati Grebenca. Nekoč sta se srečala na radeškem trgu in se pogovarjala. V tem pogovoru mu je Grebenc tudi povedal, da je z županom o posojilu že govoril in da je kupec le, ako se mu preskrbi posojilo. Ko je Prosenc pozneje v Ljubljani o tem pogovoru omenil županu, je dejal župan: Le pojdi doli in reci, da mu bova šla na roko. V pogodbo seveda točka o posojilu ni prišla, ker tega ni smatral za potrebno. »A žal mi je danes, da to ni prišlo v pogodbo, ker bi mi ne bilo treba sedeti tu kot obtožencu po nedolžnem.« Sodnik sklene, da se Grebenca zasliši in obravnava se zopet preloži. Dan obravnave se pravočasno naznani.

Carinski spor s Srbijo končan.

Ogrski uradni list je priobčil ministerski ukaz, da morajo ravnati carinski uradi z blagom, ki prihaja s Srbskega, po najugodnejših postavkah carinskega tarifa in naznanja, da bo tudi Srbija ravnala tako z avstro-ogrskim blagom.

Srbski časnikarski urad je priobčil izjavo, da imajo srbski poverjeniki za pogajanja o trgovinski pogodbi med Srbijo in Avstrijo naročeno takoj pričeti s pogajanj o stalni trgovinski pogodbi, ker srbska vlada ni pritrčila začasni trgovinski pogodbi. Srbski poverjeniki so pa pooblašeni za izjavo, da namerava Srbija ravnati z avstroogrskim blagom v Srbijo uvažanim po najugodnejših postavkah carinskega tarifa, ako prizna to ugodnost Srbiji tudi Avstro-Ogrska in če ta dovoli uvoz in prevoz srbske živine, mesa in perutnine, ki je pa mora naznaniti srbski generalni konzul v Budimpešti.

Belgrajski »Trgovski Glasnik« piše, da je rešen carinski spor med Srbijo in Avstrijo tako, kakor je želela Avstrija. Srbija je žrtvovala in opustila vse, medtem, ko se niso upoštevale niti najmanjše srbske zahteve.

Verska vojska na Francoskem.

Francosko opozicijsko časopisje trdi, da je odnehala vlada katoličanom, ker je minister za notranje zadeve ukazal, naj ne uporabljajo pri inventurah več vojaštva. A ta odredba je najbrže le prehodna in ima namen pomiriti katoličane, da ne bi preveč nasprotovali radikalnim kandidatom pri volitvah.

Kmetje v Vendeeji, vendeški vasi Mermorte, so pričeli napadati državne šole. Razjaril jih je svobodomiselnih učitelj, ki je brzojavil po orožništvo. A ko so došli orožniki, jih je napadlo 4- do 5 sto kmetov. Ranjenih je bilo pet orožnikov. Zaprli so jako veliko kmetov.

Velezanimive podrobnosti poročajo o odporu katoličanov. V departementu Haute-Loire so izpremenili malone vse cerkve v trdnjave. V Coucoronu imajo v cerkvi živeža za tri tedne, okna in vrata so zadelana s tramovi, ki so težki do 100 centov. V Sallettesu so posekali drevesa ob cestah, da zgrade barikade. Okolu cerkve so izkopali volčje jame in groze, da bodo oblegali vojašnico, v kateri so deželni lovci.

Razmere v Albaniji.

Dogodki v Albaniji so zelo resni in tamošnji položaj je do skrajnosti nemiren. Nad tisoč Albancev je oblegalo te dni mesto Vučitr, ter zahtevali oprostitev tem zaprtih četovodij. Za dan 5. aprila so že vnaprej naznanjeni upori po raznih krajih. — Maršal Haki-

paša, glavni poveljnik petega kora, ki je nastanjen v Damasku, je imenovan za generalnega guvernerja in vojaškega poveljnika v Škodri v Albaniji. Na njegovo mesto pride sedanji vojaški poveljnik v Škodri Nuri-paša.

Vstaja na Filipinskih otokih

povzroča velike skrbi severoameriškim Zedinjenim državam. Američani postopajo namreč zelo strogo z uporniki. Generalu Woodu so očitali, da je v boju z vstaši rodu Moros na Davoski gori dal pomoriti celo ženske in otroke. General je naglašal v svojem opravičevalnem pismu, da so se borile ženske v prvih uporniških vrstah in so držale otroke pred seboj. Vojski v boju niso mogli ločiti otrok in žensk od moških upornikov. Na kongresu pa niso bili zadovoljni z Woodovim poročilom in bode najbrže odpoklican.

Japonska in Rusija.

»Ruskoje Slovo« prinaša iz Vladivostoka vest, da postaja protiruska in šovinistična stranka na Japonskem vedno upliveljša in da zahteva izpraznjenje Sarbina in severne Mandžurije. V ta namen so Kitajci organizirali veliko četo Hunhuzov. V pravi Mandžuriji se gibanje proti Rusiji zelo naglo širi.

Makedonija.

Odposlanci macedonske finančne komisije so brzojavili svojim odposlanikom, da za mesec februar gaže se niso izplačane in da porta še zdaj ni sprejela predloženih načrtov. Poslaniki bodo pritisnili na Turčijo.

Volivna preosnova na Pruskem.

V pruski zbornici je naznanil predsednik, da je predložila vlada zakonski načrt o pomnožitvi poslancev in o izpremembi volilnih okrajev in krajev za pruski deželni zbor.

Prusi proti Poljakom.

Poljski poslanec Mizerski se je pritožil, da silijo poljske trgovce v poljskih pokrajinah, da morajo na napisnih deskah dati napisati nemška imena. Minister Bethmann je izdal nedavno odlok proti policijskim ukazom za izpremembo poljskih napisov.

Notranje politični položaj.

Pododsek za tržaška pristaniška dela je pričel zaupna pogajanja v trgovinskem ministertvu. Poljsko kolo namerava odposlati v odsek za volilno preosnovo poslance grofa Dzieduszyckiego, Abrahamowicza, Bobrinskoga, Kosłowskega, Pastorja, Glabinskoga in Byka. Gališki namestnik grof Potocki pride na Dunaj, da posreduje med vlado in poljskim kolom o pomnožitvi poslaniških mest. Demokratsko krilo in središče poljskega kola zahtevata, da dobi Galicija najmanj 7 mandatov več, kakor jih je odločila vlada, sicer ne glasujejo za vladno volilno preosnovo. Za slučaj, da konservativci še ne bodo zadovoljni, ni izključen razpad poljskega kola.

Med Mladočehi in češkimi agrarci je vedno hujši boj zaradi volilne preosnove. Volilci so pozvali poslance Doležala, Hellerja, Dycka in Blahovca, naj nastopijo glede volilne preosnove skupno z agrarci ali naj pa odstopijo. Mladočehi nameravajo organizirati kmečko prebivalstvo v tej zadevi proti agrarcem.

Vlada namerava predložiti zbornici predlog o pavšaliranju poslaniških diet. Poslanci dobe v prihodnje pavšal letnih 4800 kron in 1200 kron stanarine. Z uvedbo pavšala nameravajo doseči, da bo zbornica hitreje reševala tekoče posle.

Odsek za volilno preosnovo izvolijo najbrže jutri. Nemška ljudska stranka bo odposlala v odsek Derschatta, Kaiserja, Pradeja, Lemischa, Kienmanna in Löckerja.

Nesreča v courrierskih rudnikih.

Se vedno je vsa svetovna javnost pod vtisom nesreče v courrierskih rudnikih. Westfalski rudarski strokovnjaki sodijo, da je povzročilo nesrečo v courrierskih rudnikih, ker so nosili rudarji odprte svetilke, ker niso mogli premočnega prahu, ki se je unel in tako povzročil nesrečo in ker ni bilo nikakih rešilnih priprav. V francoskih rudnikih ni še bilo večje nesreče in zato je zavladala med nadzorovalnim osebjem lahkomišljenost. Mrtva trupla upajo spraviti na dan šele v štirih tednih.

Stavka francoskih premogarjev se jako hitro širi. V soboto so cenili število stavkuječih na 32.000, a v nedeljo že na 53.000. V Lens se je pripeljal francoski minister za notranje zadeve. Clemenceau, ki je govoril na rudarskem shodu. Rekel je, da imajo rudarji pravico, da stavkajo, a ne smejo tudi zanemariti svojih dolžnosti nasproti lastnini. Obljubil je, da vojaki ne bodo prišli v dotiko s stavkujočimi rudarji, ki naj bodo zato mirni, da se izkažejo vredne zaupanja.

Francoski listi opisujejo položaj med stavkujočimi rudarji kot jako opasen. Trdijo, da se bo razvila tekoma enega tedna splošna stavka z znaki revolucije. V soboto ponoči so napadli stavkujoči rudarji delavce na nekem vlakcu in jih prisilili k stavki.

Clemenceau je svetoval rudarskim družbam, naj dovolijo rudarjem 10% zvišanje plače. Naznanil jim je tudi, naj v stavki ne upajo na pomoč države proti rudarjem.

Papež je daroval za svojce ponesreče-

nih rudarjev 20.000 frankov. Dela za zadušitev požara v jami nadaljujejo metodično. Požar je deloma zadušen, a inženirji se boje, da izbruhne nanovo, ko bodo predrlhi nasipe. Clemenceau je ponudil predsedniško mesto odbora za nabiranje milodarov za redbine courrierskih ponesrečencev bivšemu predsedniku francoske ljudovlade, Loubetu, ki je prevzel ponudeno mu častno mesto.

Rudarji zahtevajo, naj prestejejo župani prebivalstvo, da se izve natančno število ponesrečencev. Družba trdi, da se je ponesrečilo 1095 oseb, a govori se, da je izgubilo življenje najmanj 1500 rudarjev.

Stavkujoči rudarji groze enim rudarjem, ki delajo prostovoljno, in celo enim, ki delajo v rovih, kjer se je zgodila nesreča. Orožništvo se zopet pomnožilo. V nedeljo so napravili zopet velike nasipe, da uduše požar, kar se jim je baje posrečilo. Stavkujoči rudarji so sklenili v nedeljo zvečer, da odklonijo predloge delodajalcev in hočejo stavkati do skrajnosti.

Zopet revolucija v Rusiji?

Judovski listi so začeli zopet prerokovati, da izbruhne nova revolucija v Rusiji. Najbrže so jezni, ker je postavil ruski uradni brzojav na laž angleškega Rotšilda, ki je trdil v Chathamu, da so ustrelili v Rusiji vse one begunce, ki so se povrnil nazaj, ker so jih odklonili Angleži.

»Tribune« poroča, da pripravlja ruska vlada vse, da zaduši novo revolucijo, ker pripravljajo revolucionarji zopet splošno stavko.

V Peterburgu so nastavili v Sv. Peter Pavlovi trdnjavi nove težke topove in strojne puške. Utrjujejo tudi arzenale. Vojaštvo je zastražilo železniško progo Moskva-Kazan. V Sibiriji je določenih 150.000 mož, da stražijo železniške proge. Pričakujejo baje tudi novo splošno stavko železničarjev. Nasproti tem vestem pa izjavljajo ekstremne stranke, da hočejo izpremeniti svojo taktiko in prenehati z vstajami ter se udeležiti nadalje le parlamentarnih bojev.

Viilnski generalni gubernator je prepovedal shode katoliške ustavoverne stranke, ki jo je ustanovil škof Kopp.

Iz krajev, kjer je lakota, prihajajo poročila o nalezljivih boleznih. Zlasti umrje veliko otrok.

Zadnji čas se upokojili 60 ruskih divizijskih poveljnikov v generalov.

V Varšavi je vdrlo včeraj zjutraj šest mladih mož na notranje dvorišče kaznilnice, kjer so se izprehajali politični jetniki. Vrata so prisilili, da jim je izročil ključ, ustrelili so enega nadpaznika in enega paznika ter tudi ranili nekega paznika, nakar so oprostili jetnika Zaleskega.

Pri Skarzysku na Vistlski železnici je skočil raz tir osebni vlak. Več oseb je izgubilo življenje.

V Rigi je bil 18. t. m. težko ranjen delavodja Herremann na dverišču tovarne »Etna«. Policija je prišla v Rigi voditelja in 13 članov neke vstaške čete, ki jih dolže, da so umorili decembra 1905 pet uradnikov. Zaradi napada na tovarniškega ravnatelja Gutzerta so prijeli tri osebe. V Rigi sta prijeli tudi dve 20letni deklici članici bojne organizacije. V njujinem stanovanju so se shajali zarotniki, ki so prišli po tajnih mostovžih. V nekem mostovžu so dobili načelnika velike čete, ki je umorila svoj čas nekega policijskega pomočnika, ki ga je spremljalo 10 policistov.

Kuropatkinu je brzojavil car na potu v Peterburg, naj opusti potovanja. Kuropatkina nameravajo najbrže pregnati. General je odpetoval na posestvo svoje matere.

V Jekaterinoslavu so prijeli četo roparjev in morilcev, ki so preiskavali hiše prebiskupstva v uradnike in policiste.

V Biskupicah so našli bombo, ki pa ni razpočila, ker so se zmehčile vžigalne vrvice.

V Berlinu je bila v nedeljo slavnost na čast Gorkemu. Gorki je govoril in naglašal, da mora biti umetnost svobodna, da si ji nasprotujejo vse temne in zle moči. Svojo domovino je označil za deželo največjega človeškega trpljenja, vsled česar ruska umetnost tako rada predstavlja trpljenje in smrt. Rusko ljudstvo se je dvignilo, da vrže z ramen breme, ki je tlačilo. Ljudstvo bo zmagovalo in ustvarilo novo umetnost veselja. Pozivljal je na pomoč ruskemu ljudstvu v boju za svobodo.

V nedelje so bile predvolitve za gosudarstveno dume. Poročajo, da so bile volitve mirne. V Peterburgu je zastražilo vojaštvo štiri predmestja, v katerih je imelo delavstvo 39 tovarnen pravico, da izvoli 57 pooblaščenecv za izvelitev volilnih mož v dume. Miru niso motili, a volitve so bile brezuspešne. Delavci niso prišli in če so prišli, so izjavili, da ne marajo o dumi ničesar slišati in kjer so se volili, pa niso marali podpisati volivnega zapisnika.

V Lodu so poizkusili socialisti razgnati volivni shod. Vojaštvo je streljalo na nemirneže, ki so takoj tudi streljali. Ubiti

so bili 3 vojaki in dva civilista, ranjenih je pa bilo 19 oseb.

Admiral Cuknin je kasacijsko prošnjo poročnika Schmidta odbil ter izpremenil smrtno kazen. Schmidt ne bo obesen, ampak ustrelna.

Tavrijska palača v Peterburgu v kateri se sestane državna дума, je že povsem pregrajena in urejena. Za poslance je postavljenih 600 sedežev; vsaki teh sedežev stane 50 rubljev. Mesto za predsednika je na tribuni.

V ministrstvu ruske vojne mornarice so odkrili veliko tajnih dokumentov in načrtov, ki so bili prodani neki inozemski državi.

Absolutizem na Ogrskem.

Razpust izvrševalnega odbora ogrske koalicije je zelo razburil mažarske plemiče in jude. Brez komedije, ki jo tako dobro igrajo koalicijske ekscelence in judje, seveda tudi tu ne gre. Razpuščen izvrševalni odbor je imel v soboto sejo, pri kateri so sklenili, da protestirajo z izjavo, ker je razpustila vlada koalicijski izvrševalni odbor. V izjavi ostro napadajo ogrsko vlado in ji očitajo, da je utemeljevanje o razpustu neresnično, ministerialni odlok protizakonit in tiranski. Izjavili so tudi, da bo še nadalje vodil izvrševalni odbor združene koalicije v okviru zakonitih deločil posle, ki so mu jih poverile v koaliciji združene stranke.

Košutov brat Ludvik Teodor je obiskal svojega bolnega brata. Zdravstveno stanje Franca Košuta se je izboljšalo.

Grof Ferdinand Zichy je poslal listom izjavo, da so neresnična vsa poročila o papeževem vmešavanju v ogrske zadeve.

Danes potuje Fejervary na Dunaj, da poroča vladarju o položaju.

V nedeljo so prijeli poslanca Eötvoša, ki mora v triletno ječo zaradi goljufije.

Proslava ogrske revolucije na Reki.

Reka, 16. marca. Vlada je najprej prepovedala, potem dovolila proslavo ogrske revolucije. Včeraj so priredili slavlje v gledišču, potem demonstrirali po mestu, pojoč ogrske pesmi. Pet oseb je bilo zaprtih, a izpuščenih.

Zaplenjeni memorandum.

Mostar. Cenzura je zaplenila memorandum na skupne ministrstvo za svobodo tiska, katerega je podpisalo nad 400 meščanov.

Razpor v brnski soc. demokraciji.

Razpor v brnski soc. demokraciji je vedno ostrejši. Posebno se bo pa to pokazalo pri proslavi 1. majnika. Češki socialisti prirede majnikovo slavnost sami zase in popolnoma ločeno od nemških socialistov. Čehi prirede tudi svoj obhod. Ta slavnost bi imela češki, ona nemških socialistov pa nemški značaj.

Dnevne novice.

Na liberalnem zaupnem shodu bodo konfiscirali vse cerkveno premoženje. »Narod« to že napoveduje, in sicer bodo s tem »razbremenili kmetas«. Ze vemo, kako se godi kmetu pri takih konfiskacijah. Judje in špekulantje obogate, kmetu pa ne ostane drugega, kakor da mora znova plačevati za cerkvene namene. Radovedni smo, kako bodo liberalci izpeljali ta cerkveni rop. Voljo imajo dobro, kakor kaže »Narod«.

Zoper Celjsko združeno zvezo bo nastopil shod zaupnikov narodno-napredne stranke. »Narod« pravi, da liberalcem združništvo zato ne gre od rok, ker so podložni celiški zvezi. V programu zaupnega shoda je »ustanovitev samostojne zveze kranjskih liberalnih zadrug«. Razdelili bodo torej na tem imenitnem shodu tudi denarje in krave, na liberalce in klerikalce. Združevali bodo liberalno mleko, obrestovali liberalne krone, organizirali samo liberalne krave itd. Upamo, da se bodo temu početju krave smejale.

Izobraževalno društvo Predvorom je zbralo v nedeljo veliko število svojih udov in prijateljev k predavanju o pomenu izobrazbe za kmečki stan. Predaval je dr. Krek.

Političen shod. V Šmartnem pri Kranju je sv. Jožefa popoldne napolnilo do 500 mož prostorno župniško vežo in stranske prostore. Sklicalo je shod politično društvo za kranjski okraj. Predsednik, župan Zabret iz Predoselj, je spretno vodil ta krasno uspehi shod, ki je zbral iz vseh sosednjih občin najboljšo moze. Govoril je prvi gosp. prof. Jarc, ki je v premišljenem, globokem, vendar pa izredno poljudnem govoru pojasnil potrebo in cilje kmečke izobrazbe. Drugi je govoril dr. Krek o političnih razmerah v deželi in državi. — Ta shod je pričetek živahnejšega političnega delovanja v kranjskem okraju.

Občinske volitve v Zagrebu so zadale velik poraz takozvanim naprednjakom. Poročali

smo, da je v I. razredu zmagovala vladna stranka, v II. razredu je zmagovala 15 kandidatov vladne narodne stranke, za pet pa bo treba ožje volitve in se bo ta vršila prihodnji petek. V II. razredu so kandidatje vladne stranke dobili od 526 do 615 glasov, kandidatje narodnega meščanstva, katere sta podpirala »Obzor« in »Pokret« pa 267 do 321. Prvikrat je letos v tem razredu nastopila čista stranka prava in dosegla znatno število glasov, okoli 210. V tretjem razredu je bil hud boj med psevdonaprednjaki in Starčevićovo čisto stranko prava. Starčevićevci so sijajno zmagali. Dobili so po 700 glasov, njihovi nasprotniki pa okoli 300. Starčevićeva stranka prava je zmaga torej s 400 glasovi večine, kljub temu, da so za naprednjake glasovali uradniki, mažaroni itd. Zanimivo je, da je za Starčevićance glasoval tudi g. Stjepan Radić. Največ je k propadu naprednjakov pripomogel liberalni »Pokret« s svojimi pamfleti. Zahvali naj se zato »Narodu«, od katerega se je učil. — Po volitvi v soboto je občinstvo manifestiralo po Zagrebu, kličoč: »Živela Hrvatska!« »Slava Ante Starčeviću!«

Iz seje »Slovenske Matice«. »Slovenska Matica« je imela 142. odborovo sejo, v četrtek dne 15. sušca 1906 ob 5. uri popoldne v društveni pisarni. Tajnik poroča, da je društvo od častnega člana Sandora Galskega prejelo njegovo najnovejšo delo: »Za materinsku riječ« v dar. Za darilo se je predsedstvo pismeno zahvalilo. Sklene se, da je odpoved odbornika dr. Ivana Janežiča vzeti naznanje in za 14-letno delovanje v odboru njemu izreče pismeno zahvalo. Društvo je pred kratkim vložilo na ministerstvo prošnjo, da mu isto vnovič podeli državno subvencijo za ll. 1907—1909, če mogoče v višjem izmerji ko doslej. Sprejme se preosnova društvenih pravil večinoma po nasvetih v to svrhu izvoljenega pododseka treh odbornikov (gg. Milčinski, Turk, dr. Ušeničnik). Na znanje se vzame, da je »Hrvaška Matica« sprejela ponudbo glede ožje knjižne zveze. Sklene se pritrčiti njenemu nasvetu, naj si Matici sami izbereta urednika novima knjigama. Urednikom »Hrvaške knjižnice« se izbere odbornik dr. Ilešič. Na znanje se vzame, da si je knjižni odsek v zadnji seji odbral načelnikovega namestnika. Izvoljen je bil odbornik dr. Zbašnik. Sklene se, da Matica izdaj letos v XII. zvezku »Knezove knjižnice« Cankarjevega Martina Kačurja (Življenjepis idealista), ki ga je ocena potrdila in odbor sprejel. Društvene knjige za leto 1905., ki so koncem januarja izšle, dobe dijake kot naročniki proti znižani ceni 2 K. Na znanje se vzame tajnikovo poročilo o poverjeništvih, knjižnici, društvenikih in knjižni zalogi. Novo poverjenišтво se je osnovalo za Vuhred; nova poverjenika sta dobila Gradec in Tolmin. Društvenino je poravnalo za lansko leto 2960 letnikov, za letošje 410. Od zadnje seje je društvu pristopilo na novo 32 udov. Knjižnici je prirastlo 35 knjig, zvezkov in časopisov; med njimi največ čeških; 11 podarjenih, 24 za menjanih. Tudi v zadnji dobi je Matica prejela obilo prošenj za podaritev založnih knjig. Prošnje so bile vse ugodno rešene; za darila je prišlo društvu več pismenih zahval.

Izkrcevalne vaje v južni Dalmaciji. Pri letošnjih izkrcevalnih vajah v južni Dalmaciji bodo uporabljali izkušnje rusko-japonske vojske. Kar se tiče brodovja, bodo te vaje največje, ki so se kdaj vršile v Avstriji; v akcijo ne bodo stopilo le brodovje, ki sedaj opravlja službo, ampak tudi rezevno brodovje, ki je sedaj vkrcano v Pulju. Ravno tako kakor leta 1902 bode sovražnik svoje čete prevažal na zasebnih ladjah; poleg tega bodo uporabljali torpedne napade, brezžični brzojav, zrakoplove, golobe-pismonoše in razne razsvetljevalne aparate. Tudi mine, ki so se v rusko-japonski vojski tako dobro obnesle, se bodo uporabljale. V akcijo stopijo tudi c. in kr. jahte, ter nameravajo oborožiti pomožne križarke.

Izpremembe v armadi. Podmaršal Karol Level, poveljnik mostarske divizije je odstopil na lastno prošnjo, za poveljnika mostarske divizije je imenovan poveljnik 9. pleveljske gorske brigade podmaršal Jožef baron Weigl. Za poveljnika pleveljske gorske brigade je imenovan gen. major Rudolf Langer, za poveljnika 3. nevesinjske gorske brigade pa polkovnik Karol Dvorak, za poveljnika 41. pešpolka je imenovan polkovnik generalnega štaba Rudolf Schmidt. Za generalnega štaba načelnika poveljništva puljskega vojnega pristanišča je imenovan podpolkovnik gen. štaba Ervin Müller. Z vojaškim zaslužnim križem je odlikovan podpolkovnik Stanislav Bel-

s k y v pešpelku št. 47. Upokojen je poročnik 97. pešpolka Emil Volpih.

Rudarsko nadzorstvo. Požar v courrierskem rudniku je napotil rudarski oddelek poljedelskega ministrstva, da nameravajo posvetiti večjo pozornost nadzoru rudnikov. Pri nadzoru rudnikov bodo sodelovali baje tudi zastopniki rudarjev.

Iz deželne bolnice. Vedja deželne bolnice, g. dr. K. Bleiweis vitez Trsteniški objavlja razglas po listih, da se naj ne pošiljajo bolniki v bolnico, ker je ta prenapolnjena, razun nujnih slučajev. Sosebno velja to za kirurški oddelek. Poizvedovali smo o stvari in izvedeli, da je baje odredil primarij kirurškega oddelka, g. dr. Slajmer, da operira samo v ponedeljek, sredo in petek. Bolniki se pa vedno bolj kopičijo. Ne vemo kake so razmere sedaj v bolnici, a v interesu zavoda in dežele moramo odločno zahtevati, da se že enkrat temeljito uredi. — V sanatoriju „Leoninum“ in v deželni bolnici je toliko operacij, da imata dva kirurga dela čez glavo. Sedaj naj pa samo eden zadostuje. To je absolutno nemogoče, akoravno ima kirurški primarij svojega asistenta in sekundarija. Najbolj praktično bi bilo deliti kirurški oddelek v dva samostojna oddelka, vsak s svojim primarijem. Sicer bi to prevzročilo večje stroške, a na drugi strani bi ne bilo treba bolnikom toliko časa ostajati v bolnici, oziroma čakati na operacijo; zatorej bi bili tu stroški oskrbovanja manjši. Kakor so sedaj razmere, pa je nemogoče, da bi en sam primarij zadostoval vsem zahtevam na oddelku, poleg tega pa še zahtevam privatnega sanatorija v tem obsegu kakor je „Leoninum“, ki je sam obsebi že bolnica z več sto bolniki na leto.

Utom v poštini urad. Iz Viča se nam poroča. V noči od prošlega petka na soboto poizkušal je neznan tat ulomiti v tukajšnje pošto. Najprej je odprl z vitrihom hišne duri, nato je šel skozi vežo v gostilno, kjer je moral na isti način odpreti še dvojne vrat. Nato je poizkušal ulomiti še vrata v poštini urad, kjer je bila slučajno večja vsota denarja, a je delo opustil, ker se mu je orodje zlomilo. Mali odlomljeni kosček orodja je ostal v ključavnici. Potem je šel tat nazaj v prvo gostilniško sobo, kjer je tudi trafika in drugo blago; prižgal svetilko, pobral iz trafike, kamor je vlomil z dletom 30 K in pustil le par vinarjev notri. Privoščil si je še dve steklenici piva in nekaj cigaret. Poznala se je tudi stopinja bosa noge. Druge stvari je pustil pri miru. — Orožništvo je aretovalo ključavničarja Matevža Uraniča iz Glinca, pri katerem se je dobilo razno sumljivo orodje, ki je bilo primerno zarezam in udrtinam pri vratih, ki so bila s silo odprta. Uranič se je izražal tudi večkrat v isti gostilni, da bi rad šel v Ameriko, pa nima denarja, a mož si je na slab način iskal potnine; mesto v Ameriko, je moral pod ključ!

Hotel pri »zlatem jellenu« v Gorici je prevzel gospod Andrej Hočevcar, ki je bil prej že več let v Gorici računski natak. Poskrbljeno je, da bo v hotelu in restavraciji dobra postrežba. Slovenci, ki potujejo v Gorico, naj se nastanejo v tem hotelu, ki je slovenska last in naj kot tak prospeva!

Orožne vaje v okrožju 3. kora se vrše letošnji pomlad po sledečem redu: Pri pehotnih in lovskih oddelkih: za rezervnike od 7. do 19. maja; za nadomestne rezervnike od 21. maja do 2. junija in 5. do 6. junija. Pri topništvu 20-dnevne orožne vaje pri 3. kornem top. polku od 23. aprila, 14. maja, 5. in 25. junija in 16. julija naprej; pri 7. diviz. top. polku od 17. aprila, 7. in 27. maja in 16. jun. naprej; pri 9. div. top. polku od 7. in 28. maja in 23. julija naprej; 13-dnevne vaje: pri 7. div. top. polku od 18. aprila, 1. 14. in 28. maja ter od 11. in 25. junija naprej; pri 8. div. top. polku od 7. in 21. maja, 5. in 18. junija in 2. julija naprej; pri 9. div. top. polku od 7. in 21. maja, od 5. in 18. junija naprej. Pri trdnjanskem topništvu: za rezervnike in nadomestne rezervnike od 7. do 9. maja, od 21. do 2. junija, od 5. do 17. junija; od 18. do 30. junija, od 2. do 14. julija in od 16. do 28. julija. V tem času se vrše vaje tudi pri sanitetnih in pionirskih oddelkih.

V Gorici je umrla princezinja Beatrice Bourbonska, stara 82. let.

Železnica Brežice—Novo mesto. Avstrijsko železniško ministerstvo je dalo g. Stefanu pl. Danbachyju v Budimpešti enoletno dovoljenje za izvršitev tehniških predel za normalnotirno železnico od postaje Brežice preko Kostanjevice v Novo mesto.

Zemlja se je podsula v vladnem kamnolomu Vlaknica pri Oseku. Podstati so štirje delavci, izmed katerih sta dva mrtva, dva pa težko ranjena.

Velik škandal v Pulju. V Pulju se je zgodil ponoči od sobote na nedeljo velik škandal. K ženi spediterja Schossa je hotel njen ljubimec poročnik Koller, a je zadel na so-proga, s katerim sta se strela. Medtem je izginila soproga, ki so jo našli drugi dan mrtvo v Maksimilijanski vojašnici, poleg nje pa na smrt ranjenega poročnika. Poročnik je ustrelil njo in sebe.

Vreme se je izpremenilo. Iz Novega mesta se nam piše: Tekom 10 dni se je temperatura 3krat izvanredno promenila. Pred 10. dnevi smo imeli 35—40° C na solncu, potem naenkrat (po padcu zadnjega snega) od 0—5° C in dočim so razsajali po severni poluti in deloma tudi po Spodnjem Avstrijskem sneženi viharji, se je temperatura pri nas naenkrat dvignila na 25° C in 18. t. m. celo na neverjetno, a vendar resnično stopinjo 54° C, to se pravi na solncu. Pevprek pa se toplota danes računa na 35° C. Danes 19. t. m. pa divja viharen jugovzhodni menjajoč z zapadnikom že od ranega jutra. Temperatura je padla na 15° C. Nebo je prevlečeno s temnimi viharnimi oblaki. Bati se je še necej kaj hujšega, vsaj po drugih krajih.

Ogenj je dne 17. t. m. ob 10^{1/2} uri dopoldne vpepelil posestnici Moriji Peca v Sp. Sežečah pri Divači hišo in hlev. Požrtvalnosti domačinov, kateri so se z donajanjem vode in z gašenjem mnogo trudili, naklonjenosti železnice, katere je v pomoč poslala dve brizgalnici, in ugodnemu vremenu se je zahvaliti, da se ogenj ni razširil na sosednja poslopja.

Župniški izpit so položili ordinarijatu v Trstu od dne 6. do 8. marca ti-le svečeniški tržaško-koperske škofije: Josip Vrblka, sedaj župni upravitelj v Lanišću; Ivan Janossevich, kooperator župnije sv. Antona v Trstu, Rudolf Valensitz, kooperator in upravitelj cerkve podružnice sv. Vincenca v Trstu; Hugo Masten, kapelan in katehet javne šole v kapelaniji sv. Karla Boromejskega v Trstu.

Potresno nemirje. Iz Novega Mesta se nam poroča: Dne 8. t. m. so se pojavile na vseh točkah tukajšnega opazovališča izrazoviti predznaki večjih oddaljenih potresnih izbruhov. Dne 9. so se zdatno poostriili, tako tudi 11., 12., 13., 15., 16. in 17. t. m. Pri nas se je občutil 11., to je pretečeno nedeljo pop. ob 340 in 12. ob 620 zj., prvič le v mimoidočem bebnečem valu, drugič v kratkem naupičnem sunku. (Tistega dne nekoliko prej se je enako občutil tudi v Domžalah.) V noči od 15. na 16. je bilo občutiti na kraških tleh občutno vibriranje zemeljskih tal, magnetna igla je bila silno nemirna od 1. pa do 2. zj. ozir. 3. zjutraj. Take tudi 17. pop. in v noči 17. in 18. ob enakem času. 18. ob 340 zjutraj kratko mimoidoče votlo podzemsko bebnečenje. Nemirje traja dalje. Temu je destaviti, da je v zadnjem času zemlja spleh v trajnem nemirju in da se da to nemirje izvajati od večjih potresnih izbruhov najbrže kje na oddaljenem jugo-oziroma severozapadu. Če in kar občutimo pri nas, je le zadnje pejemajoče valovje teh daljnih večjih zemeljskih izbruhov. Te valovje se pri nas občuti, ker, kakor izkušajo izlasti onega močnega sunka dne 21. febr., katerega se na Kranjskem ni nikjer drugje občutilo uči, ima ravno novomeška kraška kotlina za sprejem takih valov ugodne podzemeljske pogeje.

Narodna izložba v Bukarešti. Generalni komisariat romunske razstave v Bukarešti javlja, da se bodo razkazovale na razstavi tudi nekatere zelo zanimive novosti. Tako bo videti v »začarani dupljini« izumljenega slavnega profesorja berlinske velike tehniške šole Michea, po katerem je mogoče fotografirati s tremi glavnimi barvami. — Druga zanimivost bo goreče jezero. Središče jezera v izložbi bo pričele naenkrat fosforecirati in sčasoma bo pričela goriti cela površina. — Pomorska bitka v miniataturi bo tretja zanimiva zabava.

Slovensko katoliško akademsko društvo „Danica“ na Dunaju si je na svojem I. rednem obč. zberu 6. marca izvolilo za letni tečaj sledeči odbor: Predsednik: phil. Mirk o Božič; podpredsednik: jur. Josip Jerič; tajnik: phil. Alojzij Juvan; blagajnik phil. Izidor Modic; knjižničar: phil. Ernest Temec; gospodar: jur. Josip Oblak.

Pokojni gospod Anton Cop je bival po svoji novi maši nekaj časa na Dunaju iz zdravstvenih oziror. Maševal je vsak dan od 8. avg. do 13. sept. v novoustanovljeni kapelici v VIII. okraju Bernardg. 27. Z Dunaja je odšel naravnost na svojo prvo službo v Predvor. V omenjeni kapelici se bo opravila prihodnji četrtek peta črna sv. maša za rajnega gosp. Antona.

Razdelitev dobavščin za armado in mornarico. Avstrijski industriji se pritožujejo že sedem let zaradi nepravilne porazdelitve dobavščin za armado in mornarico med avstrijskimi in ogrskimi založniki na škodo Avstrijcev. Avstrijska vlada se je pogajala v tej zadevi naravnost z ogrsko vlado. Listi zdaj poročajo, da so končali z uspehom pogajanja.

Poizkušeni samoumor poštarja v Železnikih. Iz Železnikov se nam poroča: 16. marca je bil na-rejen sklep nad žalostnimi poštnimi razme-

rami v našem trgu. Kljub vsem pritožbam ni hotelo c. kr. poštno ravnateljstvo verjeti resnici, ki so je pedale razne prizadete osebe. Prišlo je do skrajnosti. C. kr. poštni komisar je revidiral pošto, našel nered in primanjkljaj. Ko je poštar videl, da ga zadene kazen, se je streljal. Zadel se je slabo in bil le malo ranjen. Zvečer sta ga peljala dva orožnika v ječo v Skofjološko. Mož je bil surov nemškutarski liberalce. Cerkev mu je bila deveta briga. „Slov. Narod“ njegov evangelij. Govori se, da mu je njegov liberalizem pomagal, da se mu ni moglo toliko časa do živga. Take so razmere današnjega časa. Kdo je tega kriv? Ali bi ne moglo c. kr. poštne ravnateljstvo skrbeti za red na poštah?

Ženska se je utopila. Dobrova, dne 17. marca. Danes dopoldne je skočila v vodo Horjulke (Šujco) slaboumna Marija Vampelj, po domače Vampljeva na Dobrovi h št. 38 ter je utopila.

Železnica Kranj - Tržič. Prihodnji mesec se bo razpisala gradba napominane proge in najpoznejše junija meseca se prične graditi železnica Tržič-Kranj. Stavbo bo nadzoroval g. Robert Schindler, c. kr. stavbeni višji komisar v železniškem ministrstvu. Kranjski kolodvor so bo izdatno povečal in za potujoče občinstvo udebnije vrval.

Požar je uničil v petek v Tominjah v trnovski županiji petim gospodarjem poslopja in napravil škode okoli 12 tisoč kron. Požarna bramba iz Ilir. Bistrice je bila nenavadno hitro na mestu in precej omejila ogenj. Sum požiga leti na nekega pijanca, ki je že pod ključem. Ob priliki pežarov se prav pokaže potreba vodovodov na krasu, na katere čakamo, kot Izraelci v puščavi.

Strajk na Reki. Z Reke poročajo, da so pričeli strajkati delavci kemijske tovarne.

Toča je dne 13. t. m. bila v oglejski okolici. Pokrila je zemljo 10 mm na debelo. Več ur je bilo vsled tega nekaj cest za promet neperabnih.

Nagloma je umrla v Rojanu vsled srčne kapi gospa Antonija vdova Kramar; stara 67 let.

Megla v Trstu. V soboto zvečer je bila v Trstu taka megla, da se je kemaj videlo 10 korakov pred seboj. Tržačani pravijo, da ni bilo take megle že 20 let.

Veliko moderno trgovino z manufakturnim in modnim blagom otvori s 1. julijem v Postejni gosp. Leopold Vukič, trgovec iz Mozirja na Štajerskem v hiši g. Jos. Dekleva poleg hotela pri „Kroni“.

Promocija. Dne 16. t. m. je bil č. g. Janko Šanda na dunajskem vseučilišču promoviran doktorjem filozofije. Čestitamo!

Dva samoumora v Zagrebu. V Zagrebu se je ustrelila v Tuškancu 19 let stara komtoaristinja Ivana M. Kubovič. — Obesila se je v Zagrebu 27letna vdova Dragica Vidović, krojačeva hči.

Vojaška vest. Domobrankska posadka v Zadru bo premeščena v Šibenik.

Bivši Salezijanec Ajdovšek, dijak VIII. gimnaz. razr., ki je bil svoj čas v Salezijanskem redu v Turinu, je umrl v bolnici usmiljenih bratov v Kandiji pri Novem mestu.

Ljubljanske novice.

Ij Javno predavanje. Danes točno ob pol 8. uri zvečer predava v „Slov. kršč. soc. zvezi“ g. dr. Mihael Opeka: „Ali imajo živali pamet“.

Ij Nagloma umrl je danes ob pol 10. uri zjutraj v svojem stanovanju predsednik kranjske hranilnice, gosp. Josip Luc kmann. Zdelo ga je kap.

Ij Smrtna kosa. Umrl je v dež. bolnici zasebnik g. Ivan Perles, splošno znan in priljubljen kot bivši poslovođa Winklerjeve izdelovalnice mila. — V nedeljo zvečer je umrla vsled kapi Apolonija Breclnik v Velikih čelnaških ulicah št. 10. — Včeraj je v Rečah ulicah št. 5 umrla Alojzija Vičič. — Na Poljanski cesti št. 4 je umrla Marija Grum.

Ij Sod. obravnava v zadevi župan Hribar Prosenec se nadaljuje prihodnjo soboto ob 4. uri popoldne.

Ij Najden utopljenec. V nedeljo popoldne so potegnili iz Ljubljanske nasproti karmelitskega samostana pogrešana umobolnega bolniškega hlapca Andr. Jančiča.

Ij Pogreb stočnika Kastelica se je vršil brez vojaških časti, ker je pokojnik v svoji oporoki to odklonil.

Ij Dolenjski vlak, ki pride v Ljubljano popoldne ob pol treh, je prišel včeraj šele ob 4. Vzrok zamude je bil, ker se je v Veliki Loki pokvaril stroj.

Ij Poizkušen samoumor. Zastopnik celjskega mlina g. Priboschitz

se je v gezu pri Brežicah obstrčil. Se živega so prepeljali k njegovi sestri v Brežice, kjer sedaj leži. Vzrok poizkušene sameumora se neugodne denarne razmere. G. Degenghi je dal g. Priboschitzu zarubiti vso hišne oprave, kar je Priboschitz tako žalostilo, da si je hotel končati življenje.

Ij Sladkosnednež. Sinoči se je spravil nad med pri nekem slaščičarju plebskarski vajenec Franc Petrovičič. Ko se ga je bil nabral in ga je hotel odnesti, ga je srečal v veži lastnikov pomočnik in ga prijel. Petrovičič se je hotel pomočniku izvit, naker se je začela borba, ki je toliko časa trajala, da je prišel stražnik n sladkosnedneža aretoval.

Ij Ljubljanski Zvon. „Slovenski Narod“ poroča v petek, da te društvo sloni popolnoma na narodno-napredni podlagi. Brez komentara.

Ij Izkaz posredovalnega oddelka slov. trg. društva „Merkur“ v Ljubljani. V službo se sprejme: 2. pomoč. meš. stroke, 1. pomoč. železne stroke, 1. pomoč. spec. stroke, 1. blagajničarka, 1. kantorist, 1. knjigovodja, 2. učenca za na deželo. Službe iščejo: 6. pomoč. meš. stroke, 5. pomoč. specerijske stroke, 3. pomoč. manufakturne stroke, 3. spec. stroke.

Ij Vojaška godba in gledališče. Piše se nam: Govori se, da v bodoči sezoni vojaška godba ne bo več sodelovala kot orkester pri gledaliških predstavah. Z vojaško godbo je težka stvar. — Kritika je nesme grajati, to je pogoj! in če še tako slaba igra. — Vsaka malenkost je lahko povod, da godba hipema odpove sodelovanje pri operi in s tem spravi intendantu v največjo zadrego. Če se kak obskuren nemški turnar domisli, dobi godbo za kazino vsak dan, dramatično društvo pa ne. Zato je pa zeskranjen čas, da se godbene zadeve gledališča uredi, da ne bomo na milost ali nemilost izročeni vojaški dobri ali slabi volji. Dolgo smo molčali in prizanašali ter poslušali opere, da so nas bolela ušesa, posebno zadnji čas: končno mora na dan! Poklicani faktorji naj skrbijo, da bo društvena godba ob pravem času pripravljena prevzeti gledališče. Treba bo seveda pomnožiti orkester, a ker bi bili dohodki večji, to ne bo tako težko. Kritika bo početkom vsaj toliko prizanesljiva, kot je bila napram vojaški godbi. Upravičeno bi bilo pričakovati, da bodeta občinski zastop ljubljanski in deželni odbor dovolila godbi kake prispevke, saj se izmeče čisto denar za mnogo bolj nevredne stvari. Obstanek domače godbe pa ima tudi občevažen naroden in kulturni pomen. Morda pomaga pri tem na kak način tudi naša „Glasbena Matica“?

Ij Se so „coprniki“. Te dni je bilo v Jegličevi vinski kleti izgubljenega nekaj denarja, katerega je našel neki delavec in zahteval najdenino. Natakarcica mu je pa toliko časa prigovarjala, da je delavec izročil nazaj denar, brez najdenine. Toda, stopil je pred natakarcico in je rekel: „Dobro, denar sem dal nazaj, in ker mi najdenine ne privoščite, bodem tako naredil, da bodete danes ves denar izgubila.“ Natakarcica si iz tega ni nič naredila, ko je pa prišla zvečer domov, je zapazila, da je denarnico res izgubila. K sreči jo je dobila še včeraj nazaj z vso vsoto, ker drugače bi si bila natakarcica gotovo mislila, da jo je delavec „zacopral“.

Ij Ogenj. V nedeljo dopoldne so se vnele v dimnik v Cegnarjevih ulicah št. 10 saje. — V Khamovem skladišču za moko v Vegovih ulicah št. 6 je ogenj pokvaril za 5000 kron moke. Zgorelo je tudi 10 vreč otrobov, vrednih 60 K.

Ij Za kruhom. Zadnja dva praznika se je odpeljalo z južnega koledvera v Ameriko 774 oseb.

Razne stvari. Najnovejše.

Zopet velika katastrofa. Pri Denveru v Ameriki sta trčila dva osebna vlaka. 85 oseb je mrtvih, 35 težko ranjenih. Vlaka sta pričela goriti, nekaj oseb, ki so se vse opečene rešile izpod razvalin, je na snegu zmrazilo.

Junaški zdravnik. V neki london-ski bolnišnici se je 16. marca vršila ravno težka in nevarna operacija, ko je nastal v hiši ogenj. Vsak gibljaj zdravnikov bi povzročil takojšnjo bolnikovo smrt. Zato so nadaljevali z operacijo, akoravno se je ogenj prijemal tudi že dvorane. Ko so začeli ognjgasci metati velike množine vode v dvorano, so sluge držali nad mizo dežnik. Slednič je bil bolnik obvezan in odnešen iz dvorane. Malo minut pozneje se je udrla streha.

Velik požar je uničil hleve grofa Csukonicsa. Poginilo je mnogo živine.

Kazniški ravnatelj ustrelijen. V hunski kaznišnici v Rumuniji so se uprli kaznenci in je prosil ravnatelj Gličesca za vojaško pomoč. Ponoči dne 16. t. m. so udri iz ječe trije najnevarnejši jetniki, na katere je streljala vojaška straža ne da bi zadela. Na dvorišče je prihitel po streljih opozorjeni ravnatelj, na katerega je streljal takoj

Izdajatelj in odgovorni urednik: **Dr. Ignacij Žitnik.**

Slovensko gledališče.

Sezona se bliža koncu; vodstvo slovenskega gledališča se trudi, da bi zadnje predstave nudile kolikor toliko umetniškega užitka in dovršenosti, igralsko osebje se pa menda trudi, da kolikor mogoče slabo izvršuje svojo dolžnost.

Zadnji čas se niti ne uči svojih ulog. Čemu? Bližajoča se pomlad in lepo vreme vabita na prosto, če ne, se pa da po kavarnah dosti lepše zabavati, kot pri študiranju ulog. V nedeljo smo imeli dve predstavi; popoldne se je igral Finžgarjev »Divji lovec« tako, kakor se igrajo vse popoldanske predstave. Zvečer je gostovala v igrokazu »Madame Sans Gêne« v vlogi perice Katarine Hübscherjeve veleodlična umetnica, nam že iz prejšnjih sezon dobro znana gospa Ljerkakapl. Šamova iz Zagreba. Njen graciozen nastop združen s pravim darom dramske igralske umetnosti, mora imponirati vsakomur. Njena elegantna vnanost in izredna živahnost, ki se kaže pri vsaki gesti in vsakem izrazu v besedi in mimiki, dela gospo pl. Šamovo nad vse priključljivo. Skoda za hvaložno vlogo, ker so drugi igralci igrali le kvarili. Vsaj pri gostovanjih naj bi se učili vlog; to je že nezasišano, kako greše na potrepljivost občinstva. Najboljša je bila suflerka; vsa čast na krepkem organu! Gospa Šamova dobila je v dar lep šopek; čudno, da ni bilo gledališče razprodano.

Včeraj nastopila je kot gost v vlogi Serpolet v opereti »Zvonovi korneviliški« gospa Irma Polakova. Ona je bila vedno privlačna sila, tako tudi včeraj, ko je bilo gledališče popolnoma razprodano. Igrala je, kakor vedno, z živahno razposajenostjo, nič pretirano, s pravim temperamentom. Tudi pela je vseskozi dobro in korektno. Dobila je v dar cel grm najlepših cvetic.

V ostalem je bila včerajšnja operetna predstava ena izmed najslabših v sezoni. Ne najdemo izrazov, s katerimi bi počastili — z malo izjemo vse sodelujoče. Ko bi ne bilo gospe Polakove in g. Liera, ki je bil res izbojen, šla bi bila opereta z orkestrom vred raketom žvižgat.

Posebno moramo zopet za ušesa prijeti našega »dičnega« (!) prvega tenorista, g. Orželskega. Ta gospod meni, da sme zato, ker je včasih dobro pel, za norca imeti občinstvo. Nikomur se ni toliko prizanašalo, kot njemu, a v zahvalo se on roga in norčuje iz občinstva ter intendantca s tem, da vsled »krokanja«, kolikorkrat se mu zljubi, izgubi glas in ne poje. Tako ne bo šlo dalje.

Vlogo Markize de Corneville prevzel je baritonist g. Oufednik, ter s tem omogočil predstavo. Izrazil je koncem prvega dejanja, v katerem je izborni zapel svojo arijo, buren aplavz. Da bi bil ugodno popolnoma študiral, zato ni bilo dovolj časa.

Nastale so seveda mestoma mučne pavze, katerih ni znal nikdo izpopolniti. Če bo tako šlo dalje, treba bo intonirati pogrebno pesem.

Upamo, da bomo našli sredstva, s katerimi bomo korenito ozdravili »boleznj« raznih igralcev.

Izpred sodišča.

Izpred deželnega sodišča.

Miha Provšek iz Dolskega je bil obsojen vsled tatvine na 6 tednov ječe.

Franc Boštjančič, ki je mislil pobegniti pred naborom v Ameriko in njegov oče Anton Boštjančič, ki mu je pri tem pomagal, bosta zaprta vsak 5 dni in plačala po 10 K kazni.

Zaradi krivega pričevanja je obsojena Jera Šink, delavka iz Suhe, na 14 dni zopora.

Denar je našel, a ga ni vrnil, čeprav je vedel, kdo ga je zgubil, Franc Poldjed na Visokem. Dobil je tri mesece ječe.

Vsled ponočnega razgrajanja in prizadetetelesne poškodbe je obsojen na dva meseca Tone Brank iz Vodice.

Tujega otroka je hudo pretepla vdova Helena Kolman. Sodisce ji je pripoznalo 3 tedne ječe.

Vsled razgrajanja, prizadetih telesnih poškodb in norčevanja iz orožnikov pri aretaciji je obsojen na 8 mesecev težke ječe delavec v Zagorju Franc Fatur.

Cerkveni letopis.

† Skof dr. Avgust Egger.

Pretekli ponedeljek je umrl l. 1833 rojeni senior švicarski škofov dr. Avg. Egger. Rajnik je veliko storil ne le kot duhovnik in škof, marveč tudi na socialnem polju. Mnogo ascetičnih in poljudnih brošuric je poteklo izpod njegovega peresa. Največjo nevarnost za obstoj krščanske družine je videl v neizmernem uživanju in zato je spisal mnogo poljudnih brošuric, v katerih je priporočal abstinenco. Bil je abstinent tudi sam. Na mednarodnem protialkoholnem kongresu v Baselu je naravnost očaral zborovalce s svojim govorom, dasi so bili navzoči večinoma svedbodomislci. V šestem in sedmem desetletju, ko so imeli švicarski katoličani veliko pretrpeti, je pisal veliko uvodnih člankov v »št. galski dnevnik«. Bil je duhovit apoleget. Nikdar in nikoli ni odjenjal za las kot katoliški škof. Velika žalost vlada med švicarskimi katoličani vsled njegove smrti, pridružuje se jim pa tudi vsi, ki so imeli priliko čitati njegove duhovite, a kljub temu poljudne spise.

Po svetu.

Potovanje v zrakoplovu na severni pol. Ameriški žurnalist Walter Wellman odpotuje po nalogu nekega Chicagoškega lista na severni pol v zrakoplovu. V zrakoplov se poda v Tromsø 15. junija. Zrakoplov izdeluje tvrdka Godard v Parizu in bo največji od vseh, kar jih je bilo do zdaj napravljenih. Preplul bo na uro 12 do 15 angleških milj.

Dijaška beda v Parizu. Med 1500 ruskimi dijaki, ki študirajo v Parizu, vlada silna lakota. Redki izmed njih dobivajo podpore iz domovine, ki ne znašajo nikoli nad 30 frankov mesečno. Drugi morajo preživeti cel teden s 3 franki, ki jih prejemaajo od »Ruskega podpornega dijaškega društva«. Beda je tolika, da je v zadnjem času umrlo par dijakov vsled lakote. Zdaj se misli zavzeti za te dijake rus. vseučilišče samo.

Stavbeno gibanje na Dunaju 1905. Lani so zgradili na Dunaju 621 novih poslopij, 42 več ko l. 1904. Prezidali so 235, prizidali so 279 in povišali 88 hiš.

Kolikoli časa porabi ženska pred zrcalom? Neki izredno petrpčijvi angleški profesor je to izračunal. Njegovi podatki so: Dekletce od 6. do 10. leta porabi pred ogledalom povprečno sedem minut na dan, od 10. do 20. leta četr ure na dan, od 20. do 40. leta 22 minut, od 40. do 60. leta nekoliko manj kot tri čet ure na dan. O vseh ženskah se kaj takega seve ne more trditi, mnoge meščanke pa res na tak način zapravljajo čas.

60 milijonov je zapustil v Ameriki neki tovarnar, ki pa je bil doma na Češkem. Pokojnik je nekdanji tovarniški delavec Franc Krucký, ki je vsled revščine odpotoval okrog 1860 l. v Ameriko. Tam se je imenoval Francois Kruckett in je delal najprej v neki trgovini z lesom, potem je postal soposestnik cele trgovine in končno si je pridobil s srečnimi spekulacijami ime »kralja zlatih rudnikov« in ogromne zgoraj omenjeno premoženje. Umril je pred dvema leti, in ker ni napravil nikakšne oporoke, so iskale ameriške oblasti sorodnikov. Oglasilo se jih je na Češkem nad sto, ali nihče ni bil pravi. Zdaj so našli v Pragi med bornim delavstvom 87 let staro žensko, ki ima več sinov. O tej se je dokazalo, da je teta umrlega milijonarja in bo zdaj podedovala vse ogromno premoženje.

Več telovadbe zahteva v »Ped. Rozhl.« Vladimir S. in pravi, da ta predmet na naših šolah samo životari. Vaške šole so brez telovadnic, zato se po zimi ta predmet enostavno briše z urnika. Tudi orodja ni po vaških in mestnih šolah, zato pa se poučujejo učenci samo mimogrede in brez smotra. Učitelji sami nišo pripravljeni na ta pouk. Treba posvečevati temu predmetu več pozornosti.

Gostje hotela — tatje. Boljši gostje Newyorških hotelov imajo to lepo navado, da pri pojedinah in drugih veselih večerih »za spomin« obdrže srebrne žlice ali vilice. Veliki newyorški hotel ima same zaradi tega vsako leto nad sto tisoč kron škodo. Zdaj so sklenili vsi tamošnji hotelirji na vse načine kar najstrožje paziti, da se take tatvine zabranijo.

Plijuvanje v Ameriki. V New Yorku je ravno tako kakor pri nas zabranjeno pljuvati po javnih lokalih. A deslej se tamošnja policija ni zato zavzemala in se toraj ni dosti na to gledalo. A zdaj se je domislila naenkrat na to in da bi ne bila objava po javnih prostorih zastoj razobesena, je aretirala nekega večera v nekem newyorškem gledališču 9 oseb. Med temi je bil tudi neki bankir, ki je plačal 500 dolarjev, da mu ni bilo treba presedeti cele noči v ječi. Drugi so bili prisiljeni prenehati v ječi, med njimi tudi en izmed igralcev, in so bili potem drugo jutro zaradi tega prestopka sojeni.

Praktična naredba. Znani ameriški učenjak Thompson je bil prepričan, da da se ne sme nobena sila zastoj potrošiti. Nekoč ga je obiskal na vrtu prijatelj in je tožil, kako težko se odpirajo vrtna vrata in dostavil, da jih bo treba namazati. »Z vratmi mojega vrta je zvezan hidravlični stroj tako, da mora vsaki, ki jih odpre, dvigniti vsa vedra vode za polivanje mojega vrta«. Tako je rekel Thompson, ki je bil vsekakor praktičen človek.

Največja zbirka znamk bo razstavljena letos na londonski razstavi. Zbirka bo štela do 10 000 znamk in bo zavarovana na ogromne vsote 10 000 mark. Pri podvzetju sodelujejo nabiralci celega sveta.

Krst Japonca. V Madridu v cerkvi Santa Cruz se je dal te dni krstiti japonski dijak prava, ki tam študira. Piše se Petsuke Tarama in je član imenitne japonske obitelji.

telji. Njegov edini brat je guverner v neki japonski provinci.

Smrt na gledališkem odru. V gledališču francoskega mesta Narnovisa je igral Frederic Thirac v neki enodejanski ulogi pijanca, ki prehaja v blaznost. Sredi prizora ga je zadela kap in bil je na mestu mrtev.

Morilec Hennig, katerega so te dni v Nemčiji vendarle prijeli spada med najnevarnejše berolinske hudodelce. Bil je vsestransko delaven. Našli so pri njem ponarejene zastavne listine in pisma, ki dokazujejo, da je deleval tudi na polju s »lepljenjem o zakonih«. — V Stettinu je stanoval Hennig od 9. februarja. Stanovanje je menjal trikrat. V dveh stanovanjih je kradel, vlomil je tudi v stanovanje neke Schulzeve ob 4. uri zjutraj, ki ji je odnesel ves denar. — Hennigovo oče je zadovoljen, ker so zaprli sina, ki je tudi njemu vzel vse, kar je imel kakor tudi svoji sestri. Včeraj Hennig začelkoma ni hotel ničesar izpovedati, čes, da je lačen. A ko so mu dali jesti, je pripovedoval obsirno o svojih stettinskih vlomih. Priznal je, da je umoril natakarka Giernotta Dvorjana Zitzewitza pa ni umoril Hennig, kakor sodijo. Danes ponoči prepeljejo Henniga v Berlin. Nemškega cesarja se takoj obvestili brzojavno, da so zaprli nevarnega velikomestnega roparja.

Iz starih časov. Češke novine pišejo, da je bilo za časa kralja Jurja Podbradskega na Češkem tako ceno, da se je moglo 60 krav kupiti za 45 kron, 100 ovac za 26 st., velika mera žita je stala K 1.12, mera vina 1 krajcer.

Vsa ulica pogorela. V Aranyes-Medgyesu je v četrtek požar uničil vse hiše, ki so tvorile ene mestnih ulic.

Vihar v Crnem morju. Iz Simferopela javljajo, da je vihar, ki je zadnje tri dni razsajal v Crnem morju, povzročil veliko škodo. Promet je bil ustavljen.

Prav američansko! Neki George Caspahn v Cievcauu je kupil zaboj smedk za 15 dolarjev in jih dal proti ognju zavarovati za 20 dolarjev. Ko je cigare pokadil, je težil zavarovalno družbo za odškodnino za škodo povzročeno po požaru. Ta pa je odgovorila s protitožbo na požig z namenom obogatiti na goljufi način.

Elektrika v službi ribičev. V Kopengaugu so sklenili ribici, da zaorajajo pot morskim jeguljam, ki dostikrat odpotujejo v velikih množinah preko morske ožine »mali Belt«. Znano jim je namreč, da se jegulje nikoli ne selijo, kadar sije mesec, torej ne marajo luči. V ta namen bodo postavili ribici v morski ožini na dno električne luči, ki bodo zadrževale jegulje pred selitvijo.

Mesto profesorjev. Saški kralj Friderik Avgust se je mudil dalje časa v Lipskem in si je ogledal tudi tamošnji magistrat. Pri tej priliki je opazil kralj med izgubljenimi stvarmi največ dežnikov, nasmeljal se je in je rekel: »Vidi se, da je Lipsko mesto profesorjev«.

Skrivnostna najdba. V Pešti so našli delavci za nekim plotom na kesce razsekano telo majhnega otroka in zavito v belo elegantno prtenino. Nekateri izmed njih so trdili, da so videli avtomobil, ki je stal nekaj časa blizu dotičnega plota, potem se pa naglo odpeljal. Policija misli, da je to zločin iz najboljših krogov.

Železničarji in abstinenca. Po nemškem vzorcu se osnovali tudi v Švici in Avstriji med železničarji abstinentna društva. Prvi med boritelji za to idejo v Avstriji je železniški zdravnik dr. Aladar Beksz, ki je v dunajskem protialkoholnem društvu predaval o pijanstvu in železničarjih. Povdarjal je, da je polovici vseh nesreč, ki se pripetijo na železnici, vzrok alkohol in je priporočal abstinenco kar najtopleje in podal sledeča pravila: 1. Novi člani se morajo vzdržati alkoholnih pijač popolnoma; 2. abstinentje prejmejo abstinenco nagrado; 3. abstinentje bodo prejimali od belaiških blagajin izdatnejše podpore. — Tudi je obljubi obrniti vse skrb za njihova stanovanja.

Štajerske novice.

Š Umrla je v Vojniku dne 18. t. m. zjutraj Marija Rak, stara gospa iz dobroznane gostilne pri spodnjem Vrečarju. Zadel jo je kap. Truplo rajne pripeljejo v Velenje, kjer bo položena v rodbinsko rakev.

Š Trtna uš v Slov. goricah je pokoncala že znaten del tamošnjih, nekdanj glasovitih vinogradov. Pri Sv. Petru, Sv. Marjeti, Sv. Jakobu, Jarenini in Sv. Ilju je najti le malo lepih starih vinogradov. To zimo so naši ljudje kaj pridno rigolali, in kaj lepo je videti sedaj spoukladi prenovljene vinorodne gride; še lepše pa bo v jeseni. — Zelo se letos povprašuje za cepljenimi trtami. Ker je velika množina vinorodnega sveta zrigelana, bode marsikateri moral letos pustiti prazen vinograd, ker nedostaja trsja. Priporočati bi bilo našim poselnikom, da bi se z večjo vneto popri-

jeli vzgajanja ameriških ceplenk doma, da bi jih ne bilo treba za drag denar kupovati in še vrh tega dobiti slabo, ničvredno blago. Koliko se ponekod vrže divjega rožja proč, ko bi se iz njega lahko vzgojilo lepo trsje.

Š Posojilnica slovenska pri Sv. Ilju v Slov. goricah je nedavno sprejela v svojo hišo novega trgovca g. Paka. On je vrl narodnjak, zatorej ga toplo priporočamo. Svoji k svojim!

Š „Südmark“ na delu. Pri Sv. Ilju v Slov. goricah je kupila nedavno »Südmarka« lepo veleposestvo gospe Krumbholz na Stari gori za 54 tisoč kron. To veleposestvo je imelo oaločilni glas pri občinskih velitvah I. razreda občine sentiljske. Dosedaj je posestnica vedno dala le Slovincem pooblastilo, a komisija jo je navadno vsakepot zavrgla. Baje misli »Südmarka« pokupiti še več tamošnjih posestev. Zares žalostno, da se slovenski rodoljubi ne zganejo, da bi rešili to važno slovensko postojanko ob meji — lepi St. Ilj! — Slovenski denarni zavodi, storite tudi vi tako kot »Südmarka«!

Š Nemčurski napad na slovenske Poljčane odbiti! »Mično ob zelenem Boču lezece Poljčane morajo biti kakor nekdanj zopet nemška trdnjava!« takšen je bil bojni klic ne samo domačih par nemčurjev, ampak vsega nemštva na Spodnjem Štajerskem. Krčevito so se naši najhujši nasprotniki že celo leto pripravljali na letošnje občinsko volitev ter so glasno oznanjevali, da imajo te volitve že v žepu. Skrajno drzna in nečuvana je bila njih agitacija. Zgrajali smo se nad nemčursko razdivjanostjo in silovitostjo. Ti ljudje so semkaj se priselili in tukaj med slovenskimi trpini obogateli, in zdaj bi še radi neomejeno nad njimi gospodarili ter njim popolnoma zadrgnili vrat. Toda delali so račun brez oštirja! V vseh treh volilnih razredih smo jih vrgli ob tla — ne enega svojih ljudi niso nam vihotapili, oziroma vsilili v odbor. Slava vsem vrlim volilcem, ki se niso dali pod kopita teh ljudi!

Š Dobrnski topliški nočni čuvaj Marošek Matevž je bil obsojen zaradi nočnega napada na 5 mesecev ječe. Marošek je seveda hud »Nemec«. Nemščina mu je pomagala, da je napravil krasno posestvo. Za sedanjost kazni naj se končno zahvali pri Auerju in Pirtovseku, zakaj ta dva sta njegova predstojnika in po njih pritisku je postal Marošek — »Nemec«. To je zopet sad Auerjevega hujskanja zoper dobrnske Slovence. Marošekova hčer, ki služi pri Pirtovseku, obljublja biti vreden otrok svojega očeta. Ne smemo pozabiti, da je Marošek Matevž eden najgorečnejših »fajerberov« najhujši hajlovec na Dobrni. V nemškem Celju bo imel sedaj najlepšo priložnost za hajanje! Dober tek Marošek! Pa nič ne žaluj, pridejo tvoji prijatelji kmalu za teboj!

Š Poljudna predavanja za delavce in kmete v Mariboru. Za redna predavanja, katera prireja »Bratno društvo« v Mariboru v svojih prostorih v »Narodnem domu« vsako nedeljo ob 10. uri dopoldne rase bolj in bolj zanimanje med ljudstvom. Zadnje in predzadnje nedeljo je bil obisk kaj poveljen. Predzadnje nedeljo sta predavala dr. Medved o turških bojih v Mariboru in njega okolici, notar, kand. Marincek o oporokah. Zadnje nedelje: dr. Pipuš o ustavi avstr. države in prof. Poljanec o zvezdnih utrinkih. — Prihodajo nedeljo bo predaval dr. Dimnik o pogodbah.

Š Nezgoda. Dne 16. t. m. je padel uslužbenec južne železnice, Herman Dobaj, na mariborskem koledvoru tako nesrečno, da si je zlomil nogo v stegnu in se poškodoval na glavi.

Š Okrajni zdravnik v Gornjem gradu je postal dr. Maks Konečnik, doslej v Sevnici. Prejšnji zdravnik dr. Vilimek se je preselil v Prago.

Š Pokopali so preteklo nedeljo v Mariboru mestaega uradnika Franca Laurentschitscha.

Š Umrl je v Mariboru pekovski mojster Mat. Muser. — Na Pragerskem je umrla 16letna hči v. ditelja nemške šole Budna.

Otročje

vozičke različnih cen ima vedno v zalogi 502 10-6

Dragotin Puc
Ljubljana, Dunajska cesta 18.

Rezbarji, mizarji,
pozlatarji

dobe trajno delo pri Petru Rutar, slikarju v Osilnici pri Kočevju. 569 2-2

Prva ljubljanska veležgalnica za kavo z električnim obratom.

Vsled direktnega uvoza kakor tudi zaradi velike razpečave lahko dobavljam povsod za izvrstno priznane, s strojem in racionalno žgano kavo, ki je vsak dan sveža, torej zelo aromatična, najfinjše kakovosti in najbolj poceni.

Pozor

veleecenjene gospodinje!

Prodajam pa posamezne vrste kakor tudi najbolj preizkušene zmesi. Prednosti s strojem žgane kave pred navadnim praženjem so splošno priznane; o tem se lahko vsakdo prepriča z malo poskušnjo.

Z odličnim spoštovanjem

1194 70

KAREL PLANINŠEK

na Dunajski cesti.

(Postajališč električne cestne železnice.)

Pater E. Leitner,

provincijal in nadzdravnik v bolnišnici usmiljenih bratov v Graciu, je in še uporablja z najboljšim uspehom proti kataru v želodcu in v črevih, pa tudi proti obolenostim v jetrih

želodčno tinkturo

G. Piccolija, dvornega založnika Nj. Svetosti in lekarja v Ljubljani, Dunajska cesta.

1 steklenica velja 20 vin. in se vnanja naročila z obratno pošto 2371 izvršujejo. I 3

23-23 761 II

je najbo jše in najfinejše čistilno sredstvo.

Prima trboveljski in dolenski kosovni premo

kakor tudi orehovnik in grušč, za gospodinjstvo in industrijo, nasekljana mehka in trda drva, priporoča po nizki ceni zaloga premoga

475 7-6 **Josip Paulin**
v Ljubljani, Nova ulica št. 3.

Društvo hišnih posestnikov v Ljubljani išče nemeblovanu

= sobo =

s posebnim vhodom v prtiličju ali visokem prtiličju. Ponudbe s ceno na naslov: **Gustav dell Cott**, Strossmajerjeva cesta 3. 493 3 4

FIRNEŽ LE IZ KRANJSKEGA LANENEGA OLJA

ČOPIČI - BRONCE - KARBOLINEJ - LIM.

PRIZNANO NAJBOLJŠE OLJNATE BARVE.

NAJFINEJŠE TELEFON 154.
BARVE ZA UMETNIKE
DR. SCHÖNFELDA & KO. V DÜSSELDORFU
FINE OLJNATE BARVE ZA
ŠTUDIJE DR. SCHÖNFELDA & KO. V DÜSSELDORFU
(PUŠICA 20 VIN.) MEČILA
APARATE, BARVE IN PREDLOGE ZA
ŽGALNO SLIKANJE
VELIKO IZBIRO
LESENIH IZDELKOV
ZA VŽIGANJE IN POSILKANJE IMATA
TOVARNA OLJNATIH BARV,
LAKOV IN FIRNEŽEV
LJUBLJANA.

Veliko zalogo absolutno zjamčenega pristnega vina

priporočano opetovano od knezoškof. ordinarijata ljubljanskega p. n. vlč. gg. župnikom za mašna vina, ima

Kmetijsko društvo v Vipavi.

Izborna kvaliteta; belo po 40, do 50 kron, sortirano najfinejše do 60 kron, postavljeno v Postojno ali Ajdovščino. Izpod 56 litrov se ne odaja; na debelo po dogovoru ceneje. Prevara izključena, ker je klet pod nadzorstvom dekana vipavskega.

V zalogi je tudi **tropsko žganje**. Za zadrage in večje množine **izjemne cene**, 2523 26-6

Za obilne naročbe se priporoča **Kmetijsko društvo v Vipavi**.

Stanje vlog do 30. nov.
1905 čez 11 milijonov kron.

Preje: Gradišče št. 1,
sedaj: Kongresni trg
št. 2, I. nadstr.

Denarni promet od 1. jan. do
30. nov. 1905 čez 50 milj. K.

Lastna glavica K 214.843-38.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Ljudska posojilnica

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po 4 1/2 % brez kakega odbitka, tako, da sprejme vložnik od vsacih vloženih 100 K čistih 4 K 50 h na leto.

Stanje vlog 30. nov. 1905: K 11.173.979-02. Denarni promet od 1. jan. do 30. nov. 1905: 50.407.689-54. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštahranilnične položnice na razpolago.

V Ljubljani, dne 1. septembra 1905.
Dr. Ivan Susteršič, predsednik.
2545 30-31
Josip Jarc, veleposrednik v Medvodah.
Dr. Andrej Karlin, Karol Kauschegg, stolni kanonik v Ljubljani, veleposrednik v Ljubljani.
Francšek Leskovic, hišni pos. in blag. Lj. pos.
Odborniki: Anton Belec, posestnik, podjetnik in trgovec v St. Vidu nad Ljubljano.
Matija Kolar, župnik pri D. M. v Polju. svet. trg. in obrt. zb. v Ljubljani.
Ivan Kregar, svet. trg. in obrt. zb. v Ljubljani.
Greg. Silbar, župnik na Rudniku.
Karol Pollak, tovarn. in pos. v Ljubljani.

Stavbeno podjetje Polc & Knoch,

Ljubljana, Gradišče 17. Ljubljana, Gradišče 17.
arhitekta in zidarska mojstra.

Preuzemata izdelovanje projektov, vsakovrstnih stavb, kakor zidanje hiš, izdelovanje cest ter razne vodne - kanalizacijske - in vodovodne naprave. Proračuni na zahtevanje brezplačno. 587 6-2

2291 90

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“

Podružnica v CELOVCU.

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Akcijski kapital K 2.000.000.—.

Zamenjava in eskomptuje izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

ESkompt in inkasso menio. 221

Rezervni zaklad K 200.000.—.

Daje predjume na vrednostne papirje.

Zavaruje srečke proti kurzal izgubi.

BORZNA NAROČILA. 222

Podružnica v SPLJETU.

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.

Podružnice:

Praga z menjalnicami: Graben 25, Mala stran, Most ulica 17, Žitkov, Husova ulica 37, Brno, Veliki trg 10. Baden, Glavni trg 4. Češka Lipa, Češka Kamsica, Moravski Zumberg, Schillerjeva cesta 3. Mödling, Fran Josipa trg 9. Novi Jičín, Črna cesta 8. Pízen in Svltava.

Menjalnice na Dunaju:

I. Wollzeile 10, II. Taborstrasse 4, III. Ungargasse 69 (vogal Rennweg), IV. Wiedner Hauptstrasse 12, V. Schönbrunnerstrasse 88 a, VII. Mariahilferstrasse 76, VIII. Lerchenfelderstrasse 132, IX. Alservstrasse 32, X. Favoritenstrasse 59, XVIII. Währingerstrasse 82, XXI. Hauptstrasse 22.

Menjalnična delniška družba 67 150-28

„MERCUR“

Dunaj, I. Wollzeile 10.

Ako. kapital K 12.000.000. Reser. zaklad K 5.000.000.

Najkulantnejši

nakup in prodaja

vseh vrst rent, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnih, srečk, deviz, valut in denarja.

Zamenjava in eskomptiranje

izrebanih zastavnih in obligacij, srečk in kuponov.